

Ο Γιάννης έφαγε τυρόπιτα και κουλούρι.	$Y + P + 2A$
Ο Γιάννης είναι καλός και γλυκός.	$Y + P + 2K$
Ο Γιάννης και η Ελένη έφαγαν τυρόπιτα και κουλούρι.	$2Y + P + 2A$
Ο Γιάννης και η Ελένη είναι καλοί και όμορφοι.	$2Y + P + 2K$

ΕΙΔΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

- α) αποφαντική
- β) προστακτική
- γ) επιφωνηματική
- δ) ερωτηματική

Αποφαντική πρόταση λέγεται η πρόταση που μας δίνει διάφορες πληροφορίες ή κρίσεις. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται η τελεία.
π.χ. Σήμερα θα πάμε εκδρομή.

Προστακτική πρόταση λέγεται η πρόταση με την οποία εκφράζουμε κάποια επιθυμία ή προσταγή. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται η τελεία ή το θαυμαστικό.
π.χ. Διάβασε τα μαθήματά σου.
Άνοιξε την πόρτα!

Επιφωνηματική πρόταση λέγεται η πρόταση με την οποία εκφράζουμε το θαυμασμό ή τη δυσφορία μας για κάτι. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται το θαυμαστικό (!)
π.χ. Τι ωραία μέρα!

Ερωτηματική πρόταση λέγεται η πρόταση με την οποία ρωτάμε κάτι. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται το ερωτηματικό (;)
π.χ. Τι ώρα να έρθω αύριο;

- Με βάση το κριτήριο της άρνησης ή κατάφασης οι προτάσεις χωρίζονται σε

δύο κατηγορίες

- α) αρνητικές
- β) καταφατικές

Αρνητικές προτάσεις λέγονται οι προτάσεις που περιέχουν άρνηση, δηλαδή τις

λέξεις όχι, δεν (δε), μην (μη)

Π.χ. Δεν θέλω άλλο φαγητό.

Καταφατικές προτάσεις λέγονται οι προτάσεις που δεν περιέχουν άρνηση.

π.χ. Έλα να φύγουμε.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μετατρέψεις τις παρακάτω απλές προτάσεις σε σύνθετες:

- α) Οι ηθοποιοί είναι καλλιτέχνες.
- β) Η Ακαδημία βράβευσε δυο καλλιτέχνες.
- γ) Τα φρούτα είναι υγιεινά.
- δ) Το εστιατόριο είναι πολυτελές.
- ε) Ο Δημήτρης μαθαίνει κιθάρα.

2. Να μετατρέψεις σε επαυξημένες τις παρακάτω απλές προτάσεις

προσθέτοντας όσους προσδιορισμούς μπορείς:

- Εμφανίστηκε ο καθηγητής.
- Οι εργάτες φόρτωσαν το αυτοκίνητο.
- Ο φιλόλογος ορίζει τους επιμελητές.
- Ο Γιώργος φαίνεται κακόκεφος.
- Εγώ παίζω με τα παιχνίδια.

3. Να προσθέσεις στις παρακάτω ελλειπτικές προτάσεις τους κύριους όρους που λείπουν:

- α. Εμπρός!
- β. Μέσα όλοι!
- γ. Προσοχή, αυτοκίνητο!
- δ. Ο καθένας μόνος του.
- ε. Προσοχή!

4. Να βρείτε τους κύριους όρους των προτάσεων και να τις χαρακτηρίσετε ως προς τα συστατικά (απλή, ελλειπτική, επαυξημένη, σύνθετη):

- 1. Το κουδούνι χτύπησε.
- 2. Οι μαθητές μπήκαν στην τάξη.
- 3. Ο Γιάννης και ο Μάριος δεν πήγαν σχολείο.
- 4. Έρχεται η καθηγήτρια.
- 5. Τα μαθήματα είναι δύσκολα;
- 6. Η Νεφέλη έβγαλε το παλτό και το κασκόλ της.
- 7. Η καθηγήτρια της γυμναστικής είναι πολύ καλή.
- 8. Η αυλή είναι μεγάλη.
- 9. Είναι καλός άνθρωπος.

Να αναγνωρίσετε το είδος των προτάσεων ως προς τη δομή τους (απλές, επαυξημένες, σύνθετες, ελλειπτικές)

- 1. Ο δήμαρχος βράβευσε το σχολείο.
- 2. Οι ψαράδες γέμισαν τη βάρκα με ψάρια.
- 3. Πας γυρεύοντας!
- 4. Η χθεσινή βροχή ήταν καταστροφική για τα χωράφια.
- 5. Οι καμπάνες άρχισαν να χτυπούν ξαφνικά μέσα στη νύχτα.
- 6. Ο Γιάννης γύρισε νωρίτερα από τη δουλειά χθες.
- 7. Θέλετε τίποτε;
- 8. Απεχθάνεται τα φρούτα και τα λαχανικά.
- 9. Στον ελεύθερο χρόνο του κάνει κολύμβηση, βιολί και αγγλικά.

10. Το πάρκο γέμισε ζώα, πουλιά και ανθρώπους.
11. Προσοχή, αυτοκίνητο!
12. Δεν με βολεύει.
13. Ο Πέτρος γύρισε προς το μέρος μου τρομαγμένος.
14. Έλα γρήγορα.
15. Η Μαρία μου ζήτησε χρήματα.

Να αναγνωρίσετε το είδος των προτάσεων ως προς το περιεχόμενό τους (αποφαντικές, προστακτικές, ερωτηματικές, επιφωνηματικές)

1. Ήρθε η άνοιξη.
2. Ήρθε η άνοιξη!
3. Ήρθε η άνοιξη;
4. Τελειώνε με τις δουλειές σου!
5. Θα έρθεις νωρίς σήμερα;
6. Άνοιξε την πόρτα να περάσω!
7. Επιτέλους ήρθες!
8. Θα περάσω από το σπίτι στις 8.
9. Το μουσείο βρίσκεται κοντά στο σπίτι μας.
10. Τι σου πήρε τόση ώρα;
11. Επιτέλους έφτασες!
12. Δεν είναι δυνατόν!
13. Διάβασέ μου δυνατά το κείμενο.

Να αναγνωρίσετε το είδος των προτάσεων.

1. Βγήκα τρέχοντας από το σπίτι.

απλή

ελλειπτική

σύνθετη

επαυξημένη

2. Τελειώνε!

απλή

ελλειπτική

σύνθετη

επαυξημένη

3.Τελείωνε!

προστακτική

επιφωνηματική

ερωτηματική

αποφαντική

4.Απομακρυνθείτε από τις γραμμές!

προστακτική

επιφωνηματική

ερωτηματική

αποφαντική

5.Απομακρυνθείτε από τις γραμμές!

απλή

ελλειπτική

επαυξημένη

σύνθετη

6.Οι φάλαινες τρώνε πλαγκτόν και ψαράκια.

απλή

ελλειπτική

επαυξημένη

σύνθετη

7.Οι φάλαινες τρώνε πλαγκτόν και ψαράκια.

προστακτική

επιφωνηματική

ερωτηματική

αποφαντική